

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
1-a QUINCENA
DE AGOSTO, 1952
Nº 72 - Año V

MIRĖ PONIA EVA PERÓN

Liepos 26 d. 8,25 val. vakaro Argentinoje prasidėjo didelio liūdesio dienos. Tuo laiku mirė pirmoji šios garbingos tautos Moteris, Argentinos Prezidento gen. Juan D. Perón žmona ir padėjėja Eva Perón.

Jos gyvenimas buvo trumpas, bet savo vaisingais darbais, savo meile tautai, pasiaukojimu vargšams ir nuskriaustiesiems toks didelis ir turiningas, kad jos niekada negalės užmiršti šio krašto žmonės. Ji, šalia gen. J. Perono, neturi sau lygaus, ir Argentinos tauta gali didžiūti, kad jos tarpe pražydo tokia gelė, kurios grožis išsiskleidė net toli už jos ribų. Dėlto, dar jai gyvai esant, ji buvo vadinama tautos Dvasine Vadove, o, jai mirus, visa Argentina reiskia jai tinkamą pagarbą ir meilę. Su skausmo ašaromis jos žemiškuosius palaikus lanko seneliai ir vaikai, vyrai ir moterys, argentiniečiai ir svetimtaučiai. Visi nori pasakyti jai paskutinį atsisveikinimo žodį, nes visi žinojo jos gailingą ranką varge, užuojautą nelaimėje ir meilę skausme.

Ponia Eva Perón buvo didžiausia gen. J. Perono padėjėja ir dėlto jos vardas neužmirštamai bus įrašytas į Argentinos istoriją. Jos vardas liks taip pat ne tik argentiniečių širdyse, bet, kaip kilnios ir pasiaukojusios moters, bus žinomas ir gerbiamas visame pasaulyje.

Evai Perón mirus, už jos vėlę meldžiasi visa Argentinos tauta, kad Dievas jai teisingai atlygintų už jos padarytus darbus.

Mūsų tautiečiai, vadovaujami Lietuvai Išlaivinti Centro Argentinoje, norėdami pagerbti pirmosios Argentinos Moters atminimą, padėjo visų lietuvių vardu gėlių vainiką ir aplankė jos karstą paskutiniam atsisveikinimui.

Jos dvasiai geriau pažinti, duodame trumpą ištrauką iš daugelyje kalbų išleistos ir plačiai skaitomos Evos Perón knygos "La Razon de Mi Vida", kuri atskleis jos meilės Prezidentui ir tautai mažą kampelį.

AR TAI NUJAUTIMAS?

Ištrauka iš EVA PERON, "LA RAZON DE MI VIDA"

Girdami kai kurie mano "intuiciją", visuomet turi galvoj mano greitą pažinimą asmenų, su kuriais aš turiu kokių santykių.

Aš pasitikėjau kartais tais, kuriais daugelis nepasitikėjo; ir nepasitikėjau kitais, kuriais visi pasitikėjo.

Laikas beveik visuomet parodė, kad aš turėjau pagrindą.

Ar tai yra kokia slapta galia? Aš manau, kad ne. Priešingai, man atrodė viskas labai paprasta. Į asmenis aš visuomet žiūrėjau tuo skirtingu būdu, kuris kitų supratimui nieko neprideda: aš žiūriu per labai skaidrų stiklą — Perono ir jo reikalų meilę.

Meilė padidina proto įžvalgumą. Jei būtų kitaip, ar aš būčiau galėjusi "nujauti" tokius dalykus, kurių kartais visiškai nesuprantu?

Prisimenu, kad vieną naktį labai vėlai atsigulėdau ir negalėjau užmigti.

Man rūpėjo vienas mūsų tautos

reikalas, kuris valstybės specialistų buvo paliktas išspręsti Prezidentui. Nebuvau kalbėjusi tuo raikalu su niekuo ir nežinojau daugiau, negu laikraščiai skelbė.

Tai buvo rimtas ir sunkus klausimas, kurio niekad net nesu mėginusi suprasti. Tačiau sprendimas man nepatiko!

Juo blogiau, kad iš tikrųjų nežinojau, dėlko nepatiko.

Aš galėčiau sekančią dieną parodyti aiškiai, kad sprendimas man nepatiko, bet turėjau duoti savo įrodymus. O jų negalėjau rasti!

Jų nė neradau, bet nutariau savo jausmus patikėti Prezidentui. Ir pataikiau, nes jis, kuris, tuo klausimu užsiėmęs, buvo taip pat apie tai mąstęs, jau buvo nusistatęs iš naujo peržiūrėti savo bendradarbių pasiūlytą klausimo sprendimą.

Nuostabu? Paslaptina? Ne, tai yra stebuklas meilės, apšviečiančios tokį pat, kaip ir visų, įžvalgumą.

SOVIETU KARINIAI PLANAI

Anglų "Intelligence Digest" žurnalas paskelbė sensacingų žinių apie naujausius sovietų karinius planus. Šios informacijos, laikraščio teigimu, gautos "iš labai aukštų sovietų pareigūnų". Minimajame pranešime sakoma, kad š. m. kovo mėn. Maskvoje įvyko visa eilė svarbių pasitarimų, apie kuriuos užsieny išslyk buvo galvojama, jog ten turi būti išspręstas Stalino įpėdinystės klausimas. Dabar paaiškėjo, kad ten buvo pervertinta visa pasaulinė ir Europos strategija. Svarbiausias klausimas buvo tai, kokiomis sąlygomis būtų galima rizikuoti išleisti į karą su JAV. Nors tiks-

li data ir nebuvo nustatyta, bet buvo prieita išvada, kad karas neišvengiamai turės kilti nesuėjus nė 5 metams. Per pasitarimus buvo pareikšta būkštavimų dėl Kinijos ateities, juo labiau, kad pagal sov. karinį planą ateity svarbiausi karų veiksmai turės vykti Azijoje. Kinija kai kurie bolševikų vadai nepasitiki, nes ji nori darytis savarankiška ir nepriklausyti Maskvai. Karas turėtų prasidėti pirmiausiai JAV su Kinija, o, tik jam gerokai pažengus į priekį, įstotų Sov. Rusija. Persija karą atveju būtų tuoj okupuota. Indiją bolševikai tikisi paimiti į savo kontrolę per pora me-

ty. Vakarų ginklavimasis jiems atrodė per greitas, ypač nemalonus Vokietijos prisidėjimas prie Vakarų bloko. Korėjoje karo sovietai jokiū būdu nenorėtų greitai baigti. Bet prasidėjus visuotinio karo veiksmams Tol. Rytuose, Sov. Sąjunga tuoj smogtų Vakarams. Europą jie tikisi užimti per kokias tris savaites, išskyrus Šveicariją ir kai kuriuos gynybos centrus Alpėse bei pietų Vokietijoje. Kiek tas planas pavyktų įvykdyti, dabar negalima pasakyti, bet viena yra aišku, kad "taikos skelbėjai" karštingiškai ruošiasi naujam karui. Nereikia manyti, kad Vakarai nieko nežino ir kad nesiruošia komunizmo smūgius atremti visa savo technine ir karine jėga.

Komunistai Skverbiasi Net i Vienuolynus

Kad komunistams, besiekiant savo tikslų, visokios priemonės yra nesvetimos, būdingai pavaizduoja kad ir šis atsitikimas. Prieš kiek laiko Romoje sensacija sukėlė jėzuito, nors dar ir nedavusio amžinuosius įžadus, Alighiero "Tondi", "Gregorianum" universiteto nario, kat. "Istituto di Cultura Superiore Religiosa" vicepirmininko ir Romos un-to studentų dvasios vado, virk-džiusio savo "atsivertimo istorijomis" klausytojus, staigus pareiškimas, kad jis, apsisvarstęs, nutarė mesti ne tik jėzuitus, bet taip pat visokį tikėjimą ir įstojo... į bolševikų partiją. Ir tas "metimas" buvo padarytas pagal visas bolševikinės propagandos taisykles, kaip tikro kovojančio bolševiko ir kiekiausio ateisto. Kiek vėliau paaiškėjo, kad jis yra įsivėlęs į kažkokią istoriją su moterimis. Kadangi ir nacių laikais pasitaikydavo panašių "istorijų", faktiškai vykusių dėl moterų, o tik nacių propagandos mėgintų pridengti politinę ir agitacinę skraistę, tai išslyk ir čia buvo panašiai galvojama. Tačiau kiek vėliau išėjo į aikštę visos tos komedijos tikrie-

EGIPTO TRAGEDIJA

Per nepilnus metus Egipte griuvo ir kūrėsi keli ministerių kabinetai. Bet labiausiai Egiptą sukrėtė staigus karinis perversmas, Vidaus netvarka ir užsienio politikos nesėkmė sukėlė nepasitenkinimą aukštuosiuose sluogsnuose. Karininkai su gen. Mahometu Naguib pryšakė ir keletu politikų staigiu smūgiu be jokio karo nuvertė silpną vyriausybę ir krašto valdžios vairą paėmė į savo rankas. Ministeriu pirmininku tapo anksčiau tose pareigose buvęs Aly Maher, kuris yra žymus politikas, bet neturėjęs stipresnio užnugario. Galingoji Wafd partija, atrodė, pradžioje vėl grįšianti prie valdžios, bet paskutinėmis žiniomis naujasis Egipto šeimininkas gen. Naguib nereiškia jai didesnio pasitikėjimo, nes ta partija, skelbdamasi liaudies užtarėja, buvo ir tebėra tik turtingųjų palaikytoja. Todėl dar neaišku, kokie bus nauji Egipto politikos keliai.

Tačiau didžiausia naujiena — tai privertinis karaliaus Faruko atsisakymas nuo sosto savo sūnaus naudai. Farukas, kuriam labiau rūpėjo žaidimai ir prabangos gyvenimas užsienyje negu karaliavimas, turėjo palikti Egiptą ir su savo šeima išvykti. Kol kas apsisotojo Capri saloje, Italijoje. Kodėl Egiptas nepasiskelbė respublika? Tokį klausimą stato kai kurie laikraščiai. Ir atsako, kad egiptiečiai prie šios valdymosi formos dar nėra priaugę ir dar per stipriai įsigyvenę krašte monarchijos prisiminimas. Naujasis viešpats stengiasi vietoj kelių mėnesių amžiaus "karaliaus" sudaryti regentų tarybą, bet ji dar nėra žinoma. Tuo tarpu, atrodo, nepasikeis Egipto vidaus, nė taip pat užsienio politika, ypač Sueco ir Sudano klausimuose. O anglai kantriai tyli, bet kartu budriai seka tolimesnę egiptiečių politinę raidą ir yra pasiruošę bet kokiems galimams, nuolat laikydami didelius kariuomenės dalinius paruošties stovyje.

PACIFIKO KONFERENCIJA

JAV užs. reik. ministeris D. Acheson nuskrido į Honolulu dalyvauti Pacifiko santarvės sudarymo konferencijoje. Be jo, ten dar dalyvauja Australijos ir Naujosios Zelandijos užs. reik. ministrai. Jie visi turės nuspręsti "ANZUS" — toks bus sutrumpintas šios santarvės vardas — sudarymo galimumus ir paruošti kelią ten santarvėn įvesti Japoniją. Apie pasitarimų turinį aiškesnių žinių dar nėra, bet kalbama, kad bus stengiamasi įtraukti į santarvę ir Kiniją. Kai kurių spėjimu bus mėginama įvartyti kylį tarp Maskvos ir raudonosios Kinijos ar net pritraukti Indiją, bet tokie spėjimai labai mažai turi realaus pagrindo.

NEMALONŪS REIŠKINIAI

Vakarams labai nemalonūs yra jų pačių tarpusavio nesutarimai. JAV ir Anglija jau nutarė artimiausiu laiku ratifikuoti susitarimus su Vokietija, tuo tarpu prancūzai šiaūsi, norėdami išgauti iš JAV daugiau paramos savo ūkiniams ir kariniams reikalams, į kuriuos kitomis akimis žiūri Vašingtonas. Iš naujo prasidėjo neramumai Tunise ir Sueco kanalo apylinkėse. Ispanai pradėjo daryti "simbolinę" kelionę į Gibraltarą, kuris sunkina pasitarimus su JAV ir dar labiau silpnina menkus santykius su Anglija. Korėjos paliaubų derybos tampomos kaip ir anksčiau, o aliantai vis iš naujo smarkiai bombarduoja komunistams gyvybinės reikšmės turinčias vietas. Kremliaus rankos grąšo užgniaužti Berlyną ir net siekia mažytę portugalų koloniją šalia Kinijos Macao. JAV-bėse spartesnį ginklavimą trukdo besitartiną prezidento rinkimai, kuriuose visomis priemonėmis tiek demokratai, tiek respublikonai stengiasi užsitikrinti. Tai vis nauji skaudūs reiškiniai, kurie neleidžia Vakarų politikai susikristalizuoti ir atsistoti ant vieniengo ir pastovaus pagrindo. — P. S.

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Prancūzų plačiai skaitomas žurnalas "Match", leidžiamas Paryžiuje, įsidėjo gausiai iliustruotą straipsnį apie Vatikaną ir Popiežių Pijų XII, kuriame minima ir Lietuva. Straipsnis ypač ryškiai iškeliamą dabartinio Popiežiaus vedama kova už dvasios laisvę anapus gel. uždangos ir tenykščiai tikėjimo karkiniai. Pabrėžiama, kad sunkiausias knyžiaus kelius ten turi eiti apie 50 milijonų tikinčiųjų: trys ketvirtadaliai visų gyventojų Lenkijoje, Lietuvoje ir Čekoslovakijoje, 37,8 proc. Jugoslavijoje, 25 proc. Latvijoje ir t. t. Vatikanas neskelbia smulkių persekiojimo davinių, kad dar daugiau nenukentėtų likusiųjų šeimoms. Gale žurnalas reiskia nuomonę, kad Vatikanas žada paskelbti dvasinį karo žygį prieš komunizmą. Straipsnis taip pat paliustruotas 2 čekoslovakėmis "kunigėmis", kurios, įkūrus bolševikams paklusnų ir jų vadovaujamą "tautinę katalikų bažnyčią", laiko mišias, tik neklauso išpažinčių. Jos taip pat gali tuoktis, bet su atskalūnais kunigais. Šitos "bažnyčios" šefas yra K. Farskis,

neseniai išleides "aprobuotą katekizmą", kuriame Dievo buvimas nebūtinai pripažįstamas. Tų dviejų "mišias laikantių kunigių" apačioje įdėtas kitas paveikslas, pavadinamas "Tikėjimo kankiniu". Jis vaizduoja mūsų vyks. Teofilį Matulionį Solovkų kalnio ir šalia vyskupo drabužiais. Taip pat pažymima, kad jis yra buvęs Leningrado vysk. pavaduotojas, vėl okupavusių bolševikų suimtas ir išsiustas į koncentracijos stovyklą.

Per Mažlietuvių Tarybos suvažiavimą buvo AB suruošta visa eilė transliacijų į okupuotą tėvynę. Gauta žinių, kad tos transliacijos Klaipėdos mieste ir krašte buvo girdimos. Tiek Klaipėdoje, tiek Vilniuje ir Kaune taip pat girdimos ir kitos transliacijos. Per jas Lietuvoje sužinota apie pabėgusių į Švediją žėjų likimą.

Gautosiomis žiniomis, Komi srityje tik nuo pereinų metų lapkričio mėn. iki šių m. vasario 1 d. buvo perkelta 15.000 iš Pabaltijo kraštų "darbo savanorių". Atvežti taip pat nauji transportai vasario, kovo ir birželio mėnesiais.

ji užkulisiai: italų kom. spauda paskelbė, kad Tondi yra jų politinio biuro narys. Vokiečių "Der Spiegel" Nr. 29 prieto dar pridėda, kad jis iš seno yra toks buvęs. Kai 1949 m. vasario mėnesį Pijus XII buvo suaukęs slaptą kardinolų kolegijos konferenciją, vėliau tuo pagrindu vengrų kard. Mindszenty buvo bolševikų nuteistas už tariamus "špionažą, nusikaltimus saugumui" ir t. t. Tačiau tos bylos metu iškeltos į viešumą kai kurios aplinkybės ir vėliau po bylos kom. vyriausybės išleista tuo reikalu "geltonoji knyga" vertė daryti išvadą, jog bolševikai žino kai kuriuos slaptus dalykus ir kad net ir Vatikane turi veikti bolševikų šnipų žiedas. Ir tik dabar, po 3 metų specialios tardomosios komisijos darbo, kaip pažymi "Der Spiegel", buvo tikrai visai reikalas išaiškinti ir sugauta pati stambioji bolševikų žuvis, kuri buvo ne kas kitas, kaip tik minimasis "tėvas Tondi". Buvo nustatyta, kad Tondi, prieš stodamas šnipinėjimo tikslais į jėzuitų ordiną, buvo išėjęs Maskvos Lenino universitete specialų apmokymą ir tai visiems nuslėpė, iš seno palaikė bičiuliškus santykius su italų kom. vadu Togliatti, o per pastaruosius 8 metus visą laiką tiesioginį su juo kontaktą ir kad buvo slant kom. partijos polit. biuro narys. Tik kai pa-

stebėjo, jog tas dvideidiskumas vis tiek išeis aikštėn, pagal visus kom. propagandos triukus, iš kurių komunistinė ir jai artima spauda paskum padarė didelę "istoriją", paskelbė metąs jėzuitų ordiną, Kat. Bažnyčią, išsižadęs tikėjimo, nes "tikėjimas tik padeda imperialistams", ir... stojąs į komunistus, nors seniai iš tikro jau toks buvo.

Elta.

JAV kongresmanas Armstrongas pateikė projektą sudaryti "Išlaisvinimo Armijai", j kurią turėtų įeiti Vid. ir Ryt. Europos kariai — savanoriai. Jis pabrėžė, kad JAV vesenčios su Sovietų Sąjunga ne sulaikymo, bet išlaisvinimo politika. Tokia armija tam būtų įrodymas. Susauktoje Paryžiuje konferencijoje dalyvavo kariniai atstovai iš visų pavergtųjų kraštų. Lietuviams atstovavo pulk. Lanskoronskis.

Gen. Anders, kuris paskutiniojo karo metu vadovavo lenkų divizijai ir pasižymėjo ypatingai kovose prieš vokiečius Italijoje, yra kilęs iš Lietuvos. Tai jis pasisakė vysk. V. Brizgiui Eucharistinio Kongreso metu Barcelonoje. Jis mokąs lietuviškai, bet tik tarmiškai, o jo brolis kalba bendrine lietuvių kalba.

Nuevo impulso a la producción agraria

No pasa día sin que el gobierno del general Perón ponga en marcha nuevas normas con el objeto de fomentar la producción agraria. Medidas de orden científico, ponderable asesoramiento técnico, préstamos liberales y elementos mecánicos destinados a abaratar los costos, forman ya un conjunto que estimula al hombre de nuestras campiñas y les asegura un brillante porvenir con la fijación de precios que remuneran con espíritu justicialista la labor que realizan en pro de la economía nacional.

Es bien sabido que del análisis de las situaciones que se crean en beneficio de la comunidad argentina, siempre surgen nuevos aspectos que jamás se habían tenido en cuenta antes del advenimiento de la revolución. Sólo se amparaba o se estimulaba, y esto en forma harto deficiente, a los agricultores que trabajaban tierras ajenas. No había para el labrador independiente la amplia protección que en los días que corren constituye una sólida garantía que intensifica el ritmo de nuestro agro.

Existía, por el contrario, un sistema que, lejos de estimular a nuestros labradores, los dejaba librados a su propia suerte con el evidente propósito de entregarlos, atados de pies y manos, a los consorcios foráneos que adquirían a precios irrisorios el fruto de sus largas y penosas horas de trabajo.

Pero hoy las cosas han cambiado totalmente. Toda forma de trabajo y producción cuenta con el apoyo oficial. Así lo demuestra una información que aca-

ba de dar a conocer el Ministerio de Finanzas, según la cual el Banco de la Nación Argentina ha resuelto adoptar una nueva providencia tendiente a intensificar aun más la producción agraria.

Trátase del otorgamiento de los préstamos reglamentados con destino a la compra de semillas, preparación de la tierra, siembra, cultivo, recolección y con prenda sobre el producto cosechado, a todas aquellas personas que, con carácter accidental y por una sola cosecha, contraten con el propietario — conforme al artículo 39 de la Ley 13.246 de Arrendamientos Rurales y Aparcerías — el cultivo de un predio, siempre que acrediten poseer suficientes elementos y aptitudes para las labores agrícolas y reúnan, además, las condiciones que, para operar a crédito, exige el mencionado organismo bancario.

Se establece también que para el logro de esos beneficios bancarios se darán preferencia a los contratistas de trabajos rurales y que, en cuanto a los plazos de reintegro, los mismos se encuadrarán dentro de los términos convenidos para trabajar el predio.

En la amplitud de nuestro suelo, existen importantes zonas económicas que el gobierno del general Perón desea incorporar al progreso productivo del país y que los contratistas de trabajos rurales que hasta ayer se dedicaban a trabajar en zonas marginales poco aptas para la agricultura y excelentes para la ganadería, roten y siembren en aquellas tierras en la seguridad de que obtendrán buenas y rendidoras cosechas.

VIVIFICACION DEL AGRO

Facilitar y abaratar la producción del agro, es una de las prescripciones dictadas por el presidente de la República, general Perón, en el Plan Económico para 1952. A este propósito responden una serie de medidas que han tomado los organismos nacionales relacionadas con las próximas cosechas. En efecto, el Consejo Económico Nacional acaba de adoptar la importante resolución por la cual el Instituto Argentino de Promoción del Intercambio, tomará a su cargo el pago de cincuenta por ciento de los importes de los pasajes de segunda clase que utilicen los braceros y sus familiares que quieran trasladarse a las zonas maiceras para levantar la actual cosecha de este cereal. En la ventanilla de las estaciones sólo se cobrará la mitad a dichos obreros del campo, bastándoles presentar un certificado que acredite el motivo del viaje.

Por su parte, el ejército también colaborará con equipos de soldados seleccionados que atiendan esa clase de tareas, los que se trasladarán a los luga-

res donde los agricultores los soliciten para facilitar la mano de obra.

Asimismo, el Ministerio de Finanzas de la Nación ha dispuesto reestructurar los créditos, en franco apoyo de las fuerzas productoras, a los ganaderos del todo el país, sobre la base de un régimen técnico que tiende a facilitar el incremento de la explotación de animales de cría y a favorecer el invierno de las haciendas de faena y exportación.

Si se agregan a las mencionadas medidas de colaboración con los trabajadores agropecuarios la fijación por anticipado de los precios de la cosecha, con aumentos compensadores, el auxilio de máquinas e implementos agrícolas y la solidaria cooperación de los equipos de la Fundación Eva Perón, se llegará nuevamente, al convenimiento de que el Líder cumple y de que la contingencia crítica provocada por las sequías va en camino de hallar soluciones de fondo.

Las perspectivas económicas comienzan a aclararse. La política comercial con el exterior que Perón supo asegu-

rar en una línea de dignidad y de justicias compensaciones, evitando la evasión de millones de pesos por imposiciones prepotentes, como sucedía antes de su gobierno, estará servida por una gran producción como saldos exportables.

VIEŠIEJI DARBAI PROVINCIJOSE

(LOS TRABAJOS PUBLICOS EN LAS PROVINCIAS)

Naujoji Argentina pakankamai skiriasi nuo ano prieš justicializmą buvusios krašto, susidėjusio iš turtingų ir skurdžių provincijų, kurios sudarė Argentinos Respubliką iš didžiulės galvos ir silpnai sudėto kūno. Tuo tarpu šią dieną Argentinos Respublika, vadovaujama gen. Perono nuostatais, yra vienyti kraštas, žygiuojantis pažangos keliu nuo La Quiaca iki Pietų ašigalių srities ir nuo Andų iki Atlanto vandenyno. Valdžios veikia apima lygiai visus krašto gyventojus, gi aukštieji vyriausybės sluogsniai be išimties teikia paramą lygiai visoms provincijoms ir sritims, kurios savo ruožtu glaudžiai bendradarbiauja bendroje veikloje.

Dar vienas pavyzdys tokio numatymo ryškiai atsispindi Vykdamosios Valdžios potvarkyje, patvirtinančiame Technikinių Reikalų Ministerijos sudarytą planą, kuriuo pasinaudos visos provincijos, kitaip tariant, visa respublika. Minėtu planu numatoma 500 milijonų pesų suma, kurią provincijos galės skirti 1952 m. viešųjų darbų apmokėjimui, padengti viešosios paskolos laktų apyvarta. Šis skaičius rodo, jog, nežiūrint šių

El campo, pues cuenta con todo el concurso del gobierno y sus auténticos labradores deben compenetrarse e identificarse con el alto patriotismo que inspira esa dedicación tendiente a reafirmar la independencia económica, la soberanía nacional y la justicia social.

metų ūkinio plano suvaržymų, kurie ribojasi būtinu reikalingumu darbais, vyriausybės veikia seka ta pačia gerovės kryptimi. Antrasis penkmečio planas turi būti mažesnis už pirmąjį ne tik dėlto, kad generolo Perono pirmojo prezidentavimo laikotarpyje atliktieji didžiuliai darbai patenkino būtiniausias krašto reikalavimus, bet ir esančios aplinkybės verčia mažinti viešųjų darbų apimtį. Tačiau tai visi nereiškia, kad prasidedantis laikotarpis pasiliktų neveiklus ir apsnūdęs, — tai patvirtina nurodytame potvarkyje minėtieji 500 milijonų pesų.

Šio dokumento reikšmę ypač padidina dar vienas veiksnys: paties Respublikos Prezidento pageidavimu į potvarkį pirmą kartą įjungiamos ir naujosios Prezidento Perón ir Eva Perón provincijos, kurios jau galės panaudoti po 25 milijonus pesų savo viešiesiems darbams įvykdyti.

Įjungdamas naujas provincijas, gimusias justicializmo pasėkoje, į lengvą, taikomų vyresniosiems seserims, tarp, Prezidentas norėjo taip pat suteikti ir federalizmui tikrąją jo prasmę.

Komunistinė Moralė

Rašo Vladas Veselauskas

(Pabaiga)

Jaunojo Rikardo ir jo žmonos Rubašovas nepasigailėjo. Asmuo juk nieko nereiškia. Dabar jis, vaikščiodamas po kalėjimo celę, viską smulkiai prisiminė. Dar invalidu būdamas, išplaukė į Belgiją. Laive gerai sustiprėjo. Uoste jį sutiko mažas kuprotas uosto darbininkų vadas Loewy. Visose smulkėse uosto darbininkai, jūrininkai ir prostitutės jiems siūlydavo po sitkliuką. Tik vienas, Loewy žinojo Rubašovo asmenybę, tuo tarpu kitų akys jis buvo draugas iš Rusijos. Darbininkai gerai nusimanė techniškose dalykuose, bet visiškai nieko nežinojo apie Rusijos vidaus tvarką. Nors Rubašovas ir neprašė, bet Loewy papasakojo visą savo biografiją. Buvo vokiečiai. Stalius. Skambino gitarra ir skaitydavo darbininkams paskaitas apie darvinizmą. Atėjus naujiems valdžiam, turėjo bėgti. Buvo pridėti dokumentai į Rusiją, bet prireikus pagalba neatėjo. Po kelių slapstymosi mėnesių peržengė Prancūzijos ri-

bas, bet, kaip be dokumentų, buvo sulaikytas. Kreipėsi pagalbos į partiją. Ten atsakė, kad jo nepažįsta ir jokie pranešimo apie jį neturi, o, beto, gal atvykęs prieš partijos norą, ir jie nieko pagalbties negali. Prieš paleidžiant, prancūzai įsakė aplėisti kraštą, bet jis nepaklausė. Antrą kartą suėmė, išlaikė tris mėnesius, o vėliau nuvežė prie Belgijos sienos ir liepė keliauti. Belgijoje taip pat prašėsi pagalbos. Atsakė taip pat, kaip ir Prancūzijoje. Belgijoje taip pat buvo suimtas. Vėl ta pati istorija: suėmimas ir įsakymas ištremti. Belgai, privežę prie Prancūzijos sienos, liepė keliauti, grasindami sudaužyti galvą, jei nutvers antrą kartą. Prancūzai anksčiau tą patį yra pasakę. Taip kelis kartus jis buvo varomas iš Belgijos į Prancūziją ir iš Prancūzijos į Belgiją. Paskutinį kartą kalėjime Belgijoje jis susirašino su ristininku Povilu, kuris buvo uosto darbininkų sindikato sekretorius. Povilas, išėjęs iš kalėjimo, jam parūpino dokumentus ir surado darbo.

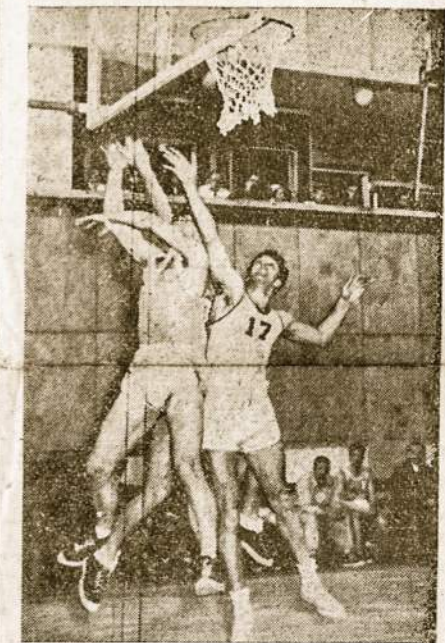
—Kodėl man visa tai pasakoji? — paklausė Rubašovas.

—Čia yra labai didelė pamoka, — atsakė Loewy.

Prieš pora metų partija buvo įsakiusi viso pasaulio komunistams boikotuoti Hitlerio diktatūrą. Darbininkai, ypač komunistai, labai entuziastiškai priėmė šį įsakymą. Belgijos uosto darbininkai atsiskakė pakrauti ir iškrauti laivus, kurie vežė prekes į Vokietiją arba iš Vokietijos. Kilo konfliktas su policija. Neturėjo sužeistų, net ir užmuštų. Nežinia, kuo tas viskas būtų pasibaigęs. Staiga, visai nelauktai, pasirodė penki keisti seni laivai. Kiekviename laive plevėsavo partijos vėliava. Taip pat kiekvienas laivas buvo pavadintas revoliucijos didvyrio vardu, kuris buvo užrašytas keistu alfabetu ir kuris yra naudojamas Rusijoje. Darbininkai nusprendė šiuos laivus iškrauti. Po poros darbo valandų darbininkai suprato, kad laivai buvo prikrauti keistų mineralų ir kad toji medžiaga jau traukiniu bus gabenama į Vokietiją. Ta medžiaga tinkama tik kaip gamybai. Vakare buvo sušauktas posėdis, kuris pasibaigė muštynėmis. Daugelis išstojo iš partijos, ir partijos veikimas visai sužlugdo. Tik laiku bėgant vėl atsigavo.

Po dviejų metų Italija užpuolė Etopiją. Beveik visas pasaulis Italijai paskelbė sankcijas. Be žaliavos ir žiabu Italijai būtų buvę sunku. Kaip tyčia, vėl pasirodė tie penki keisti laivai. Rubašovo misija ir buvo paruošti darbininkų morale. Buvo sušauktas didelis mitingas. Rubašovas pradėjo aiškinti, kad visos sankcijos esančios tik komedija. Daugumas valstybių nudooda taikančias sankcijas, bet slapta Italijai parduoda viską. Kitos visai viešai parduoda. Jei-

(Pabaiga 3 pusl.)

Viktoras Cieslinskis kovoja už Urugvajaus krepšinininkų laimėjimą Helsinky. (Foto INS)

Kaip aš pabėgau nuo bolševiku

(TIKRI JUOZO IŠGYVENTI NUOTYKIAI)

Rašo Gen. T. Daukantas

(Tęsinys)

Komisaras Kripsas stovėjo priestoty ir žiūrėjo į mane. Nutirpau, jį pamatęs. Tuoj supratau, dėlko sargybinis kviečia į būstinę ir net su daiktais. Ištraukęs iš kišenės revolverį, šokau iš traukinio į priešingą pusę, bet stiprus vyras mane sugriebė. Šoviau jam į koją ir pataikiau į šlaunį. Paleido. O aš tada bėgti! Sujudo žmonės stoty, subruzdė. Netoli matėsi miškas. Aš pasilenkė, kad būčiau mažesnis taikinytis, tik dumi. Jie šaudė, o kulkos aplink mane tik zvimbė. Viena pataikė truputį virš pakaušio. Dar kiek pabėgus, kita klidė ranką, bet kaulo nepersėvė. Aš pakeliui palikau batų, švarką, kepurę, kad tik lengviau būtų bėgti. Sužeidimo nepaisiau, nes juk per karą devynios nekopas buvo kludžiusios. Esu pripratęs.

Nutekėjęs kraujas ir bėgimas pradeda susilpninti jėgas. Sulėtinu šuolius. Štai jau miškas tik kokie 2-300 metrų. Apstoja šaudyti. Trūksta tik kelių šuolių ir aš būsiu miške. Bet staiga pamatau, kad raiteliai mane supa iš visų pusių. Miškas taip arti, bet jau išėjus nebėra. Apsuptas pasiduodu.

Raiteliai atėmė mano ginklą ir, matydami, kad aš kruvinas, surado vežimą ir mane parvežė atgal į stotį. Ten tuoj prisistatė Kripsas ir pradėjo mane niekinti ir kolyti. "Norėjai pabėgti, sako jis, bet nepasisekė. Nuo manęs dabar jau nepaspruksi". Aš stovėjau prieš jį pusplikiš, kruvinas, bėjęs, o jis vis

tyčiojosi, džiaugdamasis, kad sugavo savo priešą.

"Kur veži maisto produktus?" — paklausė Kripsas. O aš kaip kvailas ir atsakiau: "Jakobštato maitinimo komitetui". Tuoj patikrino telefonu ir sugavo meluojant. Vėl pradėjo tyčiojosi. Pagaliau kažko ginčijosi su žandarų viršininku. Patikrinęs iš apklausinėjimo, kas esu, nes dokumentus buvau pametęs bėgdamas, surašė asmens žinias ir, kokioj tai knygutėj pasižiūrėję, pasakė "tas pats".

Po to komisaras surašė protokolą ir paskaitė man: "Gegužės 5 d. Vid. Reikalų komisaro sulaikytas Juozas Janulis". Išvardinęs kokius tai straipsnius ir paragrafus, tęsė: "Nuspręsta: tuoj sušaudyti už sekančius nusikaltimus. Pirma, eidamas atsakingas pareigas raudonosios kariuomenės daliny, savavališkai pasišalinęs; antra, surastas pasislėpęs, nuginklavo sargybinį ir vėl slapstėsi; trečia, stotyje sugautas mano žinioje esančių žandarų vėl mėgino pabėgti; ketvirta, sugautas ir iškirstas buvo rastas kaip spekuliantas". Žandaras pridėjo antspaudą ir atidavė dviems civiliams šaudytojams-budeliams.

"Kur jį vesime?" — "Už kapų". — atsakė viršininkas. Vienas iš civilių, paėmęs iš būstinės kastuvą, padavė man nešti. Išvesdamas pagrasė: "Nė nebandyk bėgti! Nepabėgsi, o tik skaudžiai nukentėsi". Mane varė, eidami iš užpakalio. Išvedė iš miestelio. Kiek atokiau pasirodė mažas miškelis. "Tai bus kapai", pagalvojau, nebūs "kelio atgal".

O taip buvo gražu. Pavasaris, ir oras kvapus. Paukšteliai čiulba. Kai norėjau pažūrėti truputį atgal, vienas iš budelių trenkė šautuvu man į nugarą, kad aš net susvyravau. "Nesidairyk!" — surėkė. Einam toliau. Aš nešu kastuvą. Ir žinau, kam jį nešu. Gaila man motutės ašarų. Esu juk vyriausias sūnus, amatininkas, specialistas. Jos senatvės parama. Rodos, visas gyvenimas pryšakų. Ir štai teks mirti... Ir dar iš anksto aiškiai žinau, kad turėsiu tuojau mirti... Verkiu ir pats. Meldžiuosi į Angelą Sargą, kad jis gelbėtų. Savo jėgomis neišsigelbėsiu, nes nenuginčiuosiu dviejų budelių.

Štai ir kapai. Už kapų nurodė vietą, kur kasti duobę. Pradedu kasti ir galvoju. "Kam aš ją kasu ir kodėl?" Sustojau kasti ir sviedžiau kastuvą jiems po koją. "Nekasiu daugiau! Rytot čia bus jums duobė!" Kad pasiuoto, tai pasiuoto. Pradėjo mane mušti, kojomis spardyti. Kritau sustingęs ir gulėjau tartum negyvas. Ir vis meldžiuosi į Angelą Sargą. Pagaliau žiauresnysis dar kartą iš visų įėgu spyrė ir nustojau. Antrasis paėmė kastuvą ir pradėjo pats kasti duobę.

Po kurio laiko aš, pravėręs akis, žiūriu, kad vyresnysis nuėjo toliau užsirūkyti. Abu šautuvai pastatyti prie medžio prieš pat mano galvą. Žaibo greitumu šokau prie šautuvų. Staigiu judesiu ištraukiau vieno šautuvo spyną, kad negalėtų šaudyti, o kitą nusitvėręs pradėjau bėgti miško kryptimi. Vienas iš jų pasileido bėgti į miestelį, o kitas vijosi mane. Aš greitai buvau miške. Bet miškas buvo visai mažas ir aš atsidūriau kitame jo krašte, o priešais vėl grynas laukas. Šoviau mane besivejančiam budeliui ir pataikiau į koją. O pats pa-

sislėpiau ne toliose esančioj tuščioj daržinėj. Maniau, kad vakare galėsiu pasprukti. Tačiau, saulei leidžiantis, mane vėl apsupo iš visų pusių kareiviai ir milicija. Patikrinęs ginklą, radau tik tris šovinius. O raudonųjų buvo kelios dešimtys. Nebuvo išėjus ir vėl pasidaviau. "Blogai man prasidėjo gegužės 5 ir blogai užsibaigė", pagalvojau vedamas atgal į stotį.

Stotyje komisaro nebemačiau. Raudonieji jau buvo suradę mano drabužius ir juos iškratę. Rado mano padirbtuosius dokumentus ir dar neužpildytus lapus. Jiems atrodė keista ir įdomu. Vietoj paprasto dezertyro ir spekulianto, pasirodė, sugautas koks tai svarbus nusikaltėlis. Vertė prisipažinti šnipinėjimu. Sudėję visus "kalnę" įrodančius dokumentus į vieną krūvą ir telefonu susižinoję su vyresnybe, nutarė manęs nešaudyti, bet pasiūti į Jakobštata, kur bus karo lauko teismas.

Pradžioje mane uždare paprastam arešto kambary, o vėliau nuvedė į raštinę, kur buvo susirinkę kokie tai svarbūs valdininkai. Jie pradėjo mane klausinėti, iš kur gavau užpildytus blankus. Kai pasakiau, kad pats pasidariau, netikėjo. Tik nusijuokė ir grąsė išgausią viską, kai panaudos kankinimo priemones. Aš pakartojau, kad tikrai pats pasidariau. "Kuriam tikslui?" — klausė tardytojas. "Savo pragyvenimui, atsakiau. Nebūčiau tai daręs, būčiau badu miręs". — "Nemėtyk pėdų! Mus nepagausi!" — pridėjo piktai tas pats tardytojas. — "Mes sužinosime viską". Aš vėl pakartojau tą patį. Tada įsikilo kitas tardytojas: "Neverta dabar gaisinti laiko. Rytot teisme viskas paaiškės. Dabar uždarykite gerai, kad nė jo sėbrai

negalėtų jo išvaduoti". Su vienu žandaru išėjo ir po valandėles grįžęs pasakė: "Kambarys tikrai saugus. Iš ten nepabėgs. Rytot, kai veisit į Jakobštata, telydi stipri sargyba!"

Išvedė mane ir uždare kambaryje be langų. Grindys plytomis muštos. Sienoje įkalta geležis. Duryš dvigubos. Duryse mažas langelis, o kampe nedegamoji spinta. Sargyba nuo durų neatsitraukia. Nėra jokios vilties pabėgti. Bet prisiminęs savo seno džiūzito mokytojo japono patarimus, vėl įgijau energijos. "Kai įkliuvęs esi, sakė senelis, ir nėra vilties, nemanyk, kad jau yra per vėlu; nesakyk niekad negaliu. Kovok, kol esi gyvas, kol dar turi kvapo ir taip dažniausiai išsigelbėsi". Tai prisiminęs pradėjau dairytis. Vilties nenustojau, kai pamaciau, kad už durų dar keturi nauji sargybiniai atsistojo. Dabar jų buvo net šeši.

Vienas sargybinis įnešė kibirą ir pasakė, kad nakčia niekur neišleis. Padavė indą vandens atsigtirti. "Duokit jam degtinės ant drąsos!" — juokais pasakė vienas sargybinis. Visi vėl išėjo ir užrakino duris. Bet aš galvojau, kad per naktį ir iki išeis traukinys, turiu daug laiko.

Anksčiau buvau pastebėjęs, kad mano karcery užpakalinė siena išėina į kiemą, kuriame nebuvo jokių pastatų. Kibiras turėjo stiprios geležies rankenas. Ta rankena pradėjau kasti. Kasti buvo lengva ir namo pamatas negilus, bet nebuvo kur paslėpti žemės. Pagaliau stipriai plakančią širdimi prisikasiau gryno oro. Pro plyšį pamatęs "laisvės", mažytę švieselę, nudžingau ir iškišau galvą.

(Bus daugiau)

LIETUVIS TEATRO VADOVAS

Henrikas Rymavičius yra teatro "MEEBA" (Asociación de Estudiantes y Egresados de Bellas Artes) vadovas Buenos Aires mieste. Jis taip pat duoda paskaitas iš scenos meno. Dirba kaip vaidintojas modernio meno institute (Instituto de Arte Moderno), kuriam vadovauja Alberto D'Aversa, vaidindamas Celio rolę Los Caprichos de Mariana veikalė ir Hemono rolę Antigonėje. Yra parašęs keletą veikalų kino teatrui ir artimiausiu laiku tikisi išvykti studijų tikslais į Prancūziją. Beto, dar studijuoja aukštojoje žurnalistikos mokykloje.

Rugpjūčio 4 ir 5 d. H. Rymavičiaus (Enrique Ryma) vadovaujamas "Meeba" teatras Consejo de Mujeres salėje, Charcas 1155, Buenos Aires, turėjo duoti tris veikalus ispanų kalboje: "El Deleitoso", "Una taza de te" ir "Donde esta Marcada la Cruz", kuriuose ir pats vaidina.

Henrikas Rymavičius yra lietuvių kolonijai gerai pažįstamo šv. Cecilijos choro vadovo komp. Vacl. Rymavičiaus sūnus. Į Argentina jis atvyko dar visai mažas 1933 metais su motina. Jo tėvas jau buvo atvykęs anksčiau. Čia mokėsi Lasallečių ir Saleziečių kolegijose. Vėliau įstojo į Dailiojo Meno Mokyklą (Escuela Nacional de Bellas Artes), kur atsidėjo dramoms studijoms, ir Muzikos Konservatorijoje mokėsi muzikos. Šias studijas baigė su geriausiu pažymėjimu ir pradėjo dirbti teatrinėje srityje. Naują lietuvišką teatrinę jėgą tenka tik pasveikinti ir palinkėti geriausios sėkmės.

6.000 KM. KELIONĖ PER ARGENTINĄ

Liepos 5 d. žinomi pramoninkai p.p. Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai su savo trimis vaikais pradėjo automobiliumi 6.000 km. kelionę per Argentiną. Išvykę iš Buenos Aires, pasiekė netoli Kordobos esantį miestelį Jesus Maria, kur pernakvojė patraukė Santiago del Estero Rio Hondo link. Ten tris dienas pasilsėjo ir apžiūrėjo gražias apylinkes, iš ten keliavo į Olivares de Taco Ralo, Tucuman provincijoje. Pernakvojė "Taco Ralo" viešbuty, apžiūrinėdamas apylinkes, tęsė savo turistinę kelionę į Catamaraką ir La Rioja, iš ten vyko į Valle Fertil, San Juan provincijoje. Tos provincijos, kurioje neseniai drebėjo žemė, gražios vietos sulaukė keliautojus dvi dienas, ir jie turėjo progos aplankyti Calingasta, šampano ir vyno daryklą "La Capilla" ir kopyltėlę, kurioje slėpėsi istorinė Argentinos asmenybė F. Sarmiento. Iš šių istorinių vietų patraukė prie Andų kalnų Mendozos link, bet negalėjo aplankyti kai kurių žymių vietų, nes tuo laiku keliai buvo apdengti sniegu. Jaunieji p.p. Čekanauskai vaikai turėjo progos pamatyti sniegą ir pabraidžioti iki kelių, kai aplankė Cancha de Esqui de Potrerillos. Ten taip pat apžiūrėjo fabrikus kuriuose apdirbami Pietų vaisiai. Aplankė Gloria kalną iškeliaujant į San Luis, Rio Cuarto ir atgal į Kordobą, kur Las Jarrillas viešbuty "Madaro" pailsėjo 6 dienas. Liepos 25 d. grįžo į Buenos Aires, padarė vieną iš didžiausių turistinių kelionių — 6.000 km. ir apvažiavę 9 provincijas. Tokios kelionės duoda progos ne tik pasilsėti po įtemto darbo, bet taip pat supažindina su šio krašto geografinėmis bei istorinėmis įžymybėmis, kurios ilgą laiką lieka atmintyje. O.

PRASIDĖJO ŠACHMATŲ TURNYRAS

Liepos 30 d. prie Lietuvių Salės esančiuose šoniniuose kambariuose Vyčių Sąjungos nariai pradėjo šachmatų varžybas. Varžybos vyksta trečiadieniais ir penktadieniais 8 val. vakaro. Laimėtojiams skiriamos trys premijos: I-ji premija — taurė, II-ji — medalis ir III-ji — paskatinimo dovana. Varžybos vyks keletą savaičių. Pažiūrėti gali ateiti ir kiti šachmatų mėgėjai.

● Dr. J. Mikėlonis, kuris gyveno pas savo gimines p. p. Miliauskus Avellanedoje ir jau išlaikė prie Sveikatos Ministerijos patikrinamuosius egzaminus, laukdamas skiriamos pasirašymo, išvyko pas savo šeimą į La Marują, Eva Peron provincijoje. Iš ten su šeima tikisi grįžti šio mėn. 10 d.

● Juozas Valantinas, buvęs Šiaulių Valstybinio Teatro aktorius ir mūsų scenos žinomas režisiorius, pradėjo statyti nuosavą namą KLM 29 lietuviškoje kolonijoje. Sklypą jau anksčiau buvo nusipirkęs.

Seimose

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Jurgis Raulas Krapovickas, Joanas Gasevičiūtės ir inž. Prano Krapovickų sūnus, rugpjūčio 2 d. pakrištytas Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje. Krikšto tėvais buvo Ona R. Miškūnaitė ir Stasys Andriulionis.

Eugenijus Antanas Namikas, Ireos Gasevičiūtės ir Daumanto Namikų sūnus, tą pačią dieną buvo pakrištytas lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Lucija Gasevičiūtė ir inž. Jonas Čekanauskas. Krikšto apeigas abiems atliko kun. K. Černiauskas.

Vakare įvyko gražios krikštynų vakarėlis p. p. Gasevičių namuose, kur susirinko didelis giminių, draugų, visuomenės darbuotojų bei pramonininkų būrys. P. p. Krapovickai džiaugiasi jau trečiuoju sūneliu, o p. p. Namikai pirmagimiu. Džiaugiasi taip pat ir p. p. Gasevičiai savo anūkais. Vakarienis metu buvo padainuota ir pasilinksmita.

● Marijos Radionovaitės ir Dr. Augustino Laucijų sūnus Petras Kęstutis liepos 26 d. buvo pakrištytas Comallo bažnyčioje, Rio Negro teritorijoje. Krikšto tėvais buvo p. Delininkaitė, jaunosios Motinos teta iš JAV, ir brolis Eduardas Radionovas. Jiems negalint atvykti, juos atstovavo vietos policijos komisaras su žmona.

● M. ir inž. L. Neimaniai, gyvenę Zarate mieste, liepos 16 d. susilaukė sveikos ir gražios antrosios dukrelės, kuriai buvo duotas Teresės Marijos vardas. Motina ir duklė sveikos ir jau yra namuose.

SIDABRINĖ SUKAKTIS

Liepos 27 d. p.p. E. ir J. Kubiliai šventė savo 25 metų vedybų sukaktį. Ta proga Aušros Vartų bažnyčioje jų intencija buvo atliktos iškilmingos šv. mišios, kuriose dalyvavo didelis būrys sukaktuvinių gėimio draugų ir pažintų. Savo sukaktį atžymėti p.p. Elzė ir Juozas Kubiliai savo namuose giminėms ir draugams surengė gražų priėmimą su vaisėmis. Jubiliatas pagerbti ir pasveikinti susirinko nemaža jų draugų, tarp kurių matėsi p.p. Jalinskai su sūnum, Grigaičiai, Paždagiai su dukra, Mainoniai, Velykiėnė su dukra, Šalučka su dukra, Smaliečiai su sūnum, Zilngavičienė su sūnumis, Žentelėnienė, Lužai su sūnumu Kaz. Motiejūnas ir kt. Linkime p. p. Kubiliaus laimingai sulaukti auksinės sukakties.

● Konstancija ir Jonas Rymavičiai liepos 26 d. savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties proga suruošė gražią vakarienę, kurioje buvo susirinkę nemažas būrelis giminių ir artimųjų draugų. Sukaktuviniams buvo įteiktas su visų dalyvių parašais gražus pergaminas-adresas, sugiedota "Ilgiausių Metų" ir palinkėta sulaukti auksinio jubilėjaus. Dalyvių tarpe matėsi sukaktuvininko brolis p. Vacl. Rymavičius, mirusio brolio našlė su sūnumi, p.p. Neniškiai, p. Ryliskis, inž. J. Ramanauskas, kun. dr. K. Černiauskas, "Laiko" redaktorius ir kt.

Pijus Gudelevičius, "LAIKO" atstovas, kuris šiuo metu lanko lietuvius

● Ignas Padvalsckis, ARLB Krašto Valdybos pirmininkas ir žinomas lietuvių kolonijos visuomenininkas, liepos 31 d. šventė savo Vardo Dieną. Ta proga jį aplankė kun. J. J. Jakaitis MIC ir kun. V. Šimanskis MIC bei jį sveikino daugelis garbingo veterano draugų ir pažįstamų.

Nauji "Laiko" rėmėjai

"Laikui" ir steigiamai spaustuvei aukojo šie Gerbiami Rėmėjai: po \$ 100: L. Sruoga ir P. Mainonis, po \$ 20: P. Leščius ir J. Leščinskas, po \$ 10: E. Devecka, L. Martinėnas, P. Mikuckas, V. Surgantas, S. Šimolynas, \$ 5: J. Rimšelis. Visiems paminėtiems ir nepamintiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuoširdų aciu.

● Dr. Alfonsas Kairėlis savo Vardo Dienos proga jį sveikinusiems draugams ir pažįstamiems rugpjūčio 3 d. padarė gražų priėmimą.

● Liepos 27 d. būrelis prietelių susirinko p. p. Onos ir Antano Repečkų namuose, Temperley, atšvesti p. Onos Vardinių, P. p. Repečkai yra žinomi kultūrininkai ir visuomenininkai, turį savo gražius namus ir keletą sklypų Temperley lietuvių kolonijoje.

● Birutei Vaitkevičiūtei, Dainos Ansamblio narei, liepos 26 d. buvo padaryta apendicito operacija. Ligonė jau baigia pasveikti pas savo tėvelius.

● V. Kišionienė serga ir yra paguldyta vienoje ligoninėje N. Pompeya.

● Inž. L. Stašaitis gana smarkiai buvo susirgęs gripu, bet jau sveiksta savo namuose.

● Savo namuose Avellanedoje jau kuris laikas serga Domutė Šabūnaitė. Gydytojų prižiūrima gydosį namuose.

● Ona Mainonienė, "Birutės" Dr-jos valdybos narė, šiomis dienomis gavo iš Lietuvos skaudžią žinią, kad ten prieš metus mirė jos tėvelis. Tokią pat žinią kiek anksčiau gavo ir tos pat Dr-jos pirmininkė p. Uršulė Šilaikienė.

● Temperley lietuvių kolonijai šio mėnesio gale bus vedamos misijos. Misijas vės visiems gerai žinomas misijonierius T. J. Bružikas. Sekančiame numeryje paskelbsime tikrąją datą, kada misijos prasidės.

● Argentinos latvių mėnesinis žurn. "Latvia", kurį redaguoja ir leidžia magistr. oec. Janis Bite, š. m. liepos 31 d. sukako 15 metų. Pirmasis numeris pasirodė 1937 m.

● PRAMONININKŲ BALIUS, kuris turėjo įvykti rugpjūčio 9 d. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, nukeltas į rugpjūčio 30 d.

ARL BENDRUOMENĖ

Anksčiau buvo paskelbta ARL Villa Lugano apylinkės naujosios valdybos pasiskirstymas pareigomis. Tačiau teko patirti, kad po kurio laiko naujoji valdyba iš naujo pareigomis pasiskirstė, nes kai kurie nariai pasiimtų pareigų negalėjo atlikti. Dabartinė valdyba atrodė taip: pirm. V. Naruševičius, sek. Ant. Rimkevičius, išd. Ant. Mikėlonienė, nariai — J. Laucius ir p. Gronskienė.

● ARLB Centro Valdyba "Laiko" patalpose rugpjūčio 2 d. turėjo savo posėdį, kuriame buvo svarstytas, tarp kitų, Bendruomenės metinių paminėjimas. Bendruomenės metinių paminėjimas įvyks spalio mėnesį Lietuvių Salėje, Avellanedoje, su labai įvairia ir gražia programa bei kalbomis, nuosveičiant nuėitą kelią ir nubrėžiant ateities darbų gaires.

NAUJAS KAPAS

Rugpjūčio 5 d. Instituto Experimental ligoninėje mirė mūsų tautietis Antanas Mikėlonis, kilęs iš Alytaus apskr. Pašarvatos buvo Av. San Martin 1957, V. Devoto, Bs. As. Iš giminių liko sesuo, pusseserė Sadauskienė ir pusbrolis St. Mikėlonis. Rugpjūčio 6 d. su religinėmis apeigomis palaidotas Chacarita kapinėse.

IŠ URUGVAJAUS

LIET. BENDRUOMENĖS KURĖJAS SVEIKINA ULB PIRMININKĄ Prel. M. Krupavičius, VLIKO pirmininkas ir LIT valdytojas kun. St. Grigaliūnui, ULB Krašto Valdybos pirmininkui rašo: "Sveikinu išsirinkusius pastovyčius bendruomenės organus. Prašau perduoti Tarybai ir Valdybai mano sveikinimus ir sėkmingų darbų linkėjimus. Jų laukia ir Tėvynė ir išlaikytiems jį po pasaulį tautiečiai. Tepadeda Jums Dievas".

URUGVAJIECIO PASKAITA APIE LIETUVĄ

Viename iš pačių svarbiausių Urugvajaus sostinės kultūros židinių — Ateneo de Montevideo, kurio tikslai yra kultūros sklaidimas ir demokratijos idealų gynimas, liepos 26 d. buvo surengta reikšminga paskaita apie Lietuvą. Prelegentas P. J. Martinez Bersetche,

● PARDUODAMAS geromis sąlygomis su gyvenama palapa Kavinė-Baras, Brasil 800 — 4 de Junio.

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituan Registero Nacional de la Propiedad Intelectual N° 381833
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires; T. E. 20-9027

KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusmečiui \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 Urugv. pezai. Kitur — met. 3 doleriai. Oro paštas met. 3 dol.

1-a Quincena de Agosto, 1952

V METAI — Nr. 72

ŠIO "LAIKO" NR. GARBĖS LEIDĖJAI

Šio "LAIKO" numerio Garbės Leidėjai yra ELEONORA IR IZIDORIUS STANKAI.

Eleonora Petraitytė-Stankienė yra gimusi 1892 m. lapkričio 8 d. Baisogalos

vyklą ir ją laiko dar iki šiol, o p. Stankus dirbo mechaniko darbą geležies fabrike. Iš savo santaupų jie pasistatė gražius namus c. Lynch 3752, N. Pompeya, ir nusipirko vasarvietę Brandsen

valč., Kedainių apskr. Turėdama tik 18 metų, išvyko į Jungt. Amerikos Valstyes ir ten greitai laiku ištekėjo už Iz. Stankaus. Izidorius Stankus prieš 63 metus išvydo pasaulį Duklaikių km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. 1909 m. išvyko laimės įieškoti į Š. Ameriką. Ten vedęs dabartinę savo žmoną, susilaukė sūnaus Juozo. Bet tėviškės ilgesys ir noras pamatyti nepriklausomą Lietuvą ponus Stankus 1921 m. partraukė į Lietuvą. Lietuvoje apsigyveno Miniūnų km., netoli Baisogalos. Ten susilaukė antrojo sūnaus Alberto. Tačiau po trijų metų jie nusprendė pajieškoti laimės P. Amerikoje ir atvyko Argentinon. Ponia Stankienė čia tuoj atidarė gerą drabužių su-

mieste. Dabar p. Stankus jau gauna pensiją. Jų sūnus p. Juozas yra baigęs farmacijos studijas ir dirba Franco-Ingles vaistinėje, o p. Albertas, baigęs chemijos studijas, dirba savo srityje ir dar lanko universitetą. Jis yra vedęs ir gyvena savo nuosavame name. Visa p. p. Stankų šeima yra susipratę patriotai ir visuomet remia lietuvišką kultūrinį darbą.

Įrašydami savo vardus į spaudos rėmėjų eiles, p. p. Eleonora ir Izidorius Stankai nusipelnė lietuviškos kolonijos dėkingumą, o "Laiko" redakcija ir administracija, sveikindama savo naujuosius Garbės Leidėjus, linki sveikatos ir dar gražių ir laimingų metų.

jau eile metų kolonijos lietuviams pažįstamas kaip nuoširdus Lietuvos draugas ir Kult. Dem. Urugvajiečių - Lietuvių S gos pirmininkas, paskaitos sūkiu pasirinko: "Lietuva kentėdama atsikovoja sau nepriklausomybę". Pristatydamas paskaitininką kupinai klausytojų salei, Min. Dr. K. Grauzinis pastebėjo, kad p. Martinez Bersetche niekad Lietuvoje nebuvo ir pažįsta ją tik iš knygu, fotografijų ir draugų lietuvių pasakojimų. Bet kai mūsų trokšimai įvyks — artimoje ateityje priespaudos režežiai Europoje sutruks, šis kenčiančios ir kovojančios Lietuvos nuoširdus bičiulis bus labai mielas ten sveičias ir apie mūsų tėvynę galės kalbėti jau betarpiškai išgyventais išpūdžiais.

Savo pasantros valandos trukusioje paskaitoje prelegentas gyvai ir simpatingai iškėlė didinguosius Lietuvos istorijos brožuus, senąją mūsų tautos kultūrą, papročius, religiją. Išivaizduodamas vaikščiojėjas po Lietuvos miškus ir laukus, po Vilnių ir Kauną, regis Baltijos pamarių ir Nemuną, jis susižavėjęs vaizdavo mūsų šalies gamtos grožį ir jos senų miestų įdomybes. Primindamas dabartinę Lietuvos tragediją, paskaitininkas ypač plačiai kalbėjo apie partizanų kovas ir jų heroizmą. Jų kovos, paskaitininko įsitikinimu, turi gilios prasmės visam laisvę mylinčiam pasauliui, nes Liet. likimas bus ir visų jos kaimynų likimas. Likiminių kovoj materialinių jėgų persvara nėra svarbiausia: svarbiau kokia dvasia, kokie idealai kovotojams šviečia. Lietuvių byla yra šventa, jų kovotojų ryžtas valingas, jų nusėję demokratinio pasaulio parama, todėl ir ateities kelias yra aiškus ir viltingas.

Tokius gerb. prelegento įsitikinimus palydėjo gyvas klausytojų pritarimas: Viva Lituania. Tegyvuoją Lietuva! Tuojau sekė šviečiamieji paveikslai iš Lietuvos istorijos, gamtos ir moderniosios Lietuvos. Juos rodė kun. Vl. Mikalauskas, ispaniškai aiškino stud. Vaštakas. Paskaitą paruošti ir išgarsinti padėjo

geriausiai Alianza Cultural Democratica Urugvayo-Lituanos sekretorius Alb. Gumbaragis.

Idomu pastebėti, kad Urugvajaus Užs. Reik. Ministerija paskaita buvo suinteresuota, ir pats p. Užs. Reik. Ministeris atsiuntė savo atstovą aukštą pareigūną p. Mendez Rivas. Dalyvių tarpe matėsi ir diplomatinio korpuso atstovų, žymių urugvajiečių, kurie greta Lietuvos Ministerio buvo pakviesti į garbės prezidiumą. Sostinės dienraščiai ir radio plačiai paskaitą garsino, o kai kurie įsidėjo ir nuotraukas. Gražus pasitarnavimas Lietuvos informacinei propagandai.

K. SPORTO OLIMPIADA HELSINKIJE

Jau buvo minėta, kad šiuo metu buvo tarptautinė sporto olimpiada Helsinkyje, Suomijoje. Ten dalyvavo su Urugvajaus valstybine krepšinio komanda ir vienas mūsų tautietis — Viktoras Cieslinskas. Jo komanda laikėsi labai gerai ir dalyvavo finalinėse rungtynėse. Nors pirmąją vietą laimėjo JAV-bių krepšinio komanda, bet Urugvajaus sportininkai taip pat buvo labai stiprūs ir laimėjo trečiąją vietą. Keturtoją vietą laimėjo Argentinos komanda. Antroji vietą teko Sovietų Sąjungai, kurioje, be abejonės, žaidė ir lietuvių, bet kol kas dar neturime rusų komandos žaidėjų pavardžių. Mums labai malonu, kad žymusis mūsų sportininkas dažnai buvo minimas Argentinijos spaudoje ir net buvo jo fotografijų

V. CIESLINSKAS SVEIKINA "LAIKĄ"

Neseniai LAIKO redaktorius yra gavęs Viktoro Cieslinsko sveikinimą iš Helsinkio. Jis rašo: "Iš tolimos tūkstantio ežerų žemės, kurioje turiu progos dalyvauti XV-tuose Olimpiniuose Žaidimuose, priimkit mano nuoširdžius draugiškumo ir pagarbos pareiškimus. Nuoširdūs sveikinimai taip pat Jūsų bendradarbiams, kovojantiems už šventą mūsų brangios tėvynės ir religijos ateitį." Mes dėkojame už sveikinimus ir laukiamė laimingai sugrįžtant.

LIETUVIŲ TAUTINIO MENO ANSAMBLIS "DAINA"

rugpjūčio 16 d., šeštadiņį, Consejo de Mujeres salėje, Charcas 1155, Buenos Aires, rengia didelį lietuviškų dainų ir tautinių šokių

KONCERTĄ

Pradžia 6 (18) val. Anksčiau pirkti bilietai galioja.